

NEWSLETTER

JOKOAREN EUSKAL BEHATOKIA

2024ko urria

9. Zenbakia

Jonatan García Rabadán Zientzia Politikoan doktorea da (UPV/EHU), eta masterra du Deustuko (UD) eta *Pablo de Olavide* (UPO) unibertsitateetan eta Ikerketa Soziologikoen Zentroan (CIS). Gaur egun, UPV/EHUko Soziologia eta Gizarte Langintza Saileko irakaslea da, eta Bilboko Hezkuntza Fakultateko Akademi Antolakuntzako dekanordea (UPV/EHU). Hainbat komunikabidetan kolaboratzen du analista gisa, eta argitalpen akademiko ugari ditu. Gainera, 2019az geroztik, Eusko Jaurlaritzako Joko eta Ikuskizun Zuzendaritzak sustatutako Jokoaren Euskal Behatokia proiektuaren ikertzaile nagusia da.

AURKIBIDEA

Elkarrizketa

Jonatan García Rabadán UPV/
EHUko irakasle eta JEBko
proiektuaren ikertzaile nagusiari
elkarrizketa 1

Berriak

Aitor Uriartek "12 Expo Congreso
Andaluz sobre el Juego"-n parte
hartu du 3
FEJARen XXIV. Kongresu
Nazionala antolatu da, Aitor
Uriarteren presentziarekin 3
Aidee Barandak UNADeko
"Gazteen artean joko
problematikoko kasuak
detektatzea" jardunaldian parte
hartu du.....3

Jokoaren adierazleak

Euskadiko Joko-aretoen eta
Apustu-lokaen kopurua 4
Autodebekatuak..... 4
Euskadiko Apuestuen bilakaera. 5

JEBk hainbat urte daramatza UPV/EHUrekin elkarlanean. Zer nabarmentzen duzu sinergia horretatik?

Segurtasun Sailaren (Joko eta Ikuskizun zuzendaritzaren bidez) eta UPV/EHUko Soziologia Sailaren arteko lehen lankidetzak 2017an hasi zen, gobernuak ausazko jokoen gaia jorratuko duen lehen behatoki autonomikoa sortzea proposatu zuenean. Ondoren, pandemia etorri zen, eta proiektuak atzerapena bizi zuen benetan martxan jarri arte.

Zalantzarik gabe, denbora horretan guztian, bi eragileen arteko lankidetzak aurrerapen handia ekarri du fronte askotan, bereziki beste diziplina batzuetatik egindako ikerketa osatuz, baita osasun publikoaren ikuspegia gehituz. Proiektuak Euskadiko beste behatoki batzuek hasitako bideari jarraitzen dio, eragileen arteko lankidetzak dakarren aberastasuna erakutsi baitute. Administrazio publikoek errealitate sozial zehatzaren ezagutzan hazteko aukera dute, datuak sortuz, jardunaldiak antolatuz eta abar. Unibertsitatearentzat, berriz, administrazio publikoekiko lankidetzak sakontzen eta laguntzen jarraitzen du akademiak gizarte osoari egiten dion ekarpenean. Guregan jarritako konfiantzaren itzulketa da.

Eta zeintzuk dira Jokoaren Euskal Behatokiaren ikerketaren helburu nagusiak?

Proiektuaren helburuak askotarikoak dira, eta Joko eta Ikuskizun Zuzendaritzaren eta euskal gizartearen une eta behar zehatzetara egokitu daitezke. Horregatik, lankidetzaz askoz ere aberasgarriagoa da, malgutasuna baitauka

Hala ere, oro har, bi aldeek sinatutako akordioan, helburu nagusietako bat da datu-base demoskopiko bat ezartzea, administrazioek neurriak egiten laguntzeko. Baina, botere publikoentzat ez ezik, beste ikerketa-talde batzuentzat ere iturri pribilegiatuak dira.

Horregatik, 2019az geroztik, hainbat azterlan egin dira jokoaren pertzepzioari eta prebalentziari buruz. Horrela, euskal iritzi publikoaren bilakaera testatzea lortzen da, baita jokoak gizarte-maila ezberdinetan duen eragina erradiografiatzea ere. Taldean, jokoan sozializatzeo prozesua azpimarratu nahi izan dugu, hau da, gizarte-inguruneak ausazko jokoetan hastean duen eragina. Aurreko azterlanak egiteaz gain, beste helburu bat jokoaren ikerlan monografikoekin jorratzea da, hala nola emakumeari edo gazteriarri buruz egindakoekin. Bi gai horiek izan dira, gainera, azken urteotan otsailean antolatutako jardunaldien gai nagusia. Ausazko jokoekin zerikusia duten eragileen arteko topagune izan dira, enpresa-sektoretik elkarte-ehuneraino.

Laburbilduz, taldeak hasitako lanaren azken helburua jokoaren ezagutza zentzu guztietan aberastuko duen informazioa eta datuak ematea izan da beti.

Zer da interesgarria jokoari soziologiatik ekitea?

Soziologiak, gizarte-zientzia den aldetik, ekartzen duena osagarri bat da. Tradizioz, jolasari buruzko azterlanak psikologiatik, psikiatriatik edo osasun-zientzien beste esparru batzuetatik egin izan dira. Azterketa horiek jokoaren eta, bereziki, jokoarekin adikzioarekin lotutako aldagaiak ezagutzeko oinarriak finkatu dituzte. Aurrekoen aberastasunari dagokionez, soziologiak ikasketak osatzen ditu taldearen, familiaren eta abarren ikuspegitik, hau da, jokoan dagoen faktore kultural eta soziala.

Zer erronka aurkitu dituzu proiektua garatu bitartean?

Ez dira gutxi izan taldeak bere ikerketetan zehar izan dituen erronkak. Lehenengoa, bat nabarmentzearen, gure ingurune hurbilean ausazko jokoaren eta soziologiaren arloan prestakuntza eta ezagutza duen pertsonarik ez egotea izan da. Ikerketa-taldeak landu behar izan zituen lehenengo gaien artean, hain zuzen ere, gai horri buruzko prestakuntza osatzea izan zen, ikasketei irmoago heldu ahal izateko, bai eta sartu berriak prestatu ahal izateko ere. Gaur egun, esan dezakegu ikertzaile bat dugula taldean - Aïdée Baranda Ortíz-, gaiari buruzko ezagutza sendoa duena, eta helburu batzuk behar bezala bete direla.

Bestalde, merezi luke euskal gizartearen ausazko jokoei buruz aurrez pentsatutako aurreiritziak, estereotipoak eta ideiak nabarmentzea. Aurreko guztiak erakutsi du oraindik nolabait ezjakintasuna dagola, baita jokalariek diren pertsonen artean ere. Askotan, gure azterlanetan, jokoaren ulertzeko moduak (publikoa vs pribatua) eta horien arriskuak hauteman ditugu, baita joko-aretoen eta apustu-etxeen edo kasinoaren arteko desberdintasunak ez ezagutzea ere. Aurrekoaz gain, jokoarekin lotutako estigmak oraindik ere muga argia dira gaiari irmo heldu ahal izateko. Hala ere, gure ahalegina aurreko guztiak gainditzea izan da beti.

Nola espero duzu azterlan honen emaitzek Euskadiko jokoarekin lotutako politika publikoetan eragina izatea?

Espero duguna da Jokoaren Euskal Behatokiak sortzen dituen informazio eta datu guztiak erabilgarriak izatea eta administrazio publikoek kontuan hartzea. Badakigu horrela izan dela eta, azken urteotan, Eusko Jaurlaritzak ez dio bakarrik erreparatu gure ikerketa-lanari, baita Euskaditik kanpo ere. Beraz, gizarteak askoz ere gehiago jakitea zer diren zorizko jokoak, zentzurik zabalenean, eta eztabaida publiko aberasgarriak egin ahal izatea emaitza positiboa da.

Hala ere, nabarmendu behar da Joko eta Ikuskizun Zuzendaritzak, eta bereziki bere zuzendariak, behatokia sortzean egindako apustu arriskutsuak agerian uzten duela eraginak izan direla.

B E R R I A K

Aitor Uriarte, Joko eta Ikuskizun zuzendariak "12 Expo Congreso Andaluz sobre el Juego" saioan parte hartu du Torremolinosen (Malaga)

Joan den irailaren 18an, jokoari buruzko Andaluziako 12. Kongresu Erakusketa egin zen, Andaluziako jokoaren sektoreko enpresek antolatuta. Bertan, Aitor Uriarte Unzaluk, Joko eta Ikuskizun zuzendariak, "Administrazioak joko-sektorearen errealitateari buruz duen ikuspegia" izeneko mahai-inguruan parte hartu zuen. Bertan, beste erkidegoetako administrazio arduradunek parte hartu zuten eta jokoaren egungo egoera, neurri legegileak eta sektorearen orainerako eta etorkizunerako jarduerak eztabaidatu ziren.

FEJARen XXIV. Kongresu Nazionala Iruñean

Joan den irailean, Espainiako Jokalari Errehabilitatuen Federazioaren (FEJAR) XXIV. Kongresu Nazionala izan zen Iruñean. Ekitaldian Aitor Uriarte Eusko Jaurlaritzako Joko eta Ikuskizun zuzendaria parte hartu zuen. Bertan izan ziren jokoaren arloko beste aditu batzuk eta azken hauek arreta jarri zuten jokoaren ondorio negatiboetan; urtero egiten den ekitaldi batean.

"GAZTEEN ARTEAN JOKO-KASU PROBLEMATIKOAK ANTZEMATEA: GAKOAK, ANALISIA ETA HAUSNARKETA" jardunaldia egitea, UNADek antolatuta.

UNADek, Adikzioen Arretarako Sareak, "Joko problematikoaren kasuen detekzio goiztiarra gazteen artean: gakoak, analisia eta hausnarketa" jardunaldia antolatu zuen joan den asteazkenean, irailaren 18an, Bilbon. Sustantziarik gabeko adikzioei buruzko ikerketa-lerroan erakundeak Drogamenpekotasunen Deustuko Unibertsitateko Institutuarekin lankidetzan bultzatutako azken azterlanaren aurkezpen-esparrua izan zen ekitaldia. Azterlanak, genero-ikuspegitik eta modu kualitatiboan, apustu praktiken aurrean gazteek dituzten jokabide arriskutsuak hautematea du helburu. Mahai-inguruan hiru psikologo (Maidier Landeta Saéñz, Irigartze Garai Landaluze eta María Pérez López) eta Aidée Baranda Ortiz soziologo eta Jokoaren Euskal Behatokiko ikertzailea izan ziren.

JOKOAREN ADIERAZLEAK

1. EUSKADIKO JOKO-ARETOEN ETA APUSTU-LOKALEN KOPURUA (2019-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Joko-aretoak	210	210	209	209	209	209
Apustu-lokal gisa gaitutako joko-aretoak	35	34	34	32	22	21
Apustu-lokalak	33	34	33	32	30	27

Iturria: Joko eta Ikuskizun Zuzendaritzaren jardura memoria

Azken 6 urteetan, Euskadiko joko-aretoen kopurua konstante mantendu da bereziki 2020tik hona. Hala ere, apustu-lokal gisa gaitutako establezimenduen kopurua nabarmen murriztu da, bereziki 2021etik aurrera. Hala, 2018an 35 ziren, eta 2023an, 21.

Establezimendu-kopurua murrizteko joera bera nabari da apustu-lokaletan. Iaz, 2023an, leku horien kopurua 27, 2019an baino 7 gutxiago, orduan iritsi baitzen azkenaldiko maximo historikoa.

2. AUTODEBEKATUAK

		23ko iraila	24ko iraila	Δ (2023-2024)
Araba	Gizonak	429	633	47,5%
	Emakumeak	65	91	40%
	Guztiak	494	724	46,5%
Bizkaia	Gizonak	1312	2072	57,9%
	Emakumeak	269	355	32%
	Guztiak	1581	2427	53,5%
Gipuzkoa	Gizonak	553	828	49,7%
	Emakumeak	124	160	29%
	Guztiak	677	988	47,9%
Guztiak	Gizonak	2294	3533	54%
	Emakumeak	458	606	32,3%
	Guztiak	2752	4139	50,4%

Iturria: Joko eta Ikuskizun Zuzendaritza

Euskadin auto-debekuen sisteman erregistratutako pertsonen kopuruak (erkidego- eta estatu-erregistroak) hazkunde nabarmena izan du azken urtean: 2.752 pertsona zeuden izena emanda, eta 4.139 dira orain, hau da, % 50,4ko hazkundera izan da.

Lurraldeka, Araban hazkunde txikiena izan da (% 46,5), ondoren Gipuzkoan (% 47,9) eta, azkenik, Bizkaian (% 53,5). Bestalde, datu horiek sexuaren arabeko bereizketa nabarmena erakusten dute. Gizonak dira erregistroan presentzia handiena dutenak, baita hazkunde esanguratsuena bizi izan dutenak ere.

JOKOAREN ADIERAZLEAK

3. EUSKADIKO APUSTUEN BILAKAERA (EUROTAN)

	2022ko 3.H	2023ko 3.H	2024ko 3.H	Δ (2022-2024)
Diru-bilketa	88.818.029,15	82.928.977,54	100.035.617,98	12,6%
Garbia	12.309.341,56	12.413.348,51	13.074.930,41	6,2%

Iturria: Joko eta Ikuskizun Zuzendaritzaren jarduera memoria

2024ko hirugarren hiruhilekoan 8 milioi apustutik gora erregistratu ziren Euskadin (8.365.902 apustu zehazki). Horrek esan nahi du ia % 2ko igoera izan dela 2022ko hirugarren hiruhilekoarekin alderatuta, 8.203.684 apusturekin, eta % 5,5ekoa 2023koarekin alderatuta. Hazkunde hori sektoreko negozio-bolumenean ere nabari da. Horrela, diru bilketa ia 89 milioi eurokoa izan zen 2022an, eta 100.035.617 eurokoa 2024an, hau da, % 12,6ko igoera. Hazkunde hori handiagoa da 2023rekin alderatuz gero, negozio-bolumenaren murrizketa-urtea izan baitzen.

Horregatik guztiagatik, apustuen balio garbia % 5 inguru igo zen azken urtean. Ikuspegi zabalago batetik, sariaren diru-bilketaren ratioa handitu egin da 2022ko hirugarren hiruhilekotik 2024ko hirugarren hiruhilekora, 9,3 eurotik 10,4 eurora, batez beste.

Gehitu

jokoareneuskalbehatokia@euskadi.eus

zure helbide-libretara, Jokoaren Euskal Behatokiaren berrikuntza guztiak jasotzeko.